

צ'כוסלובקיה: רוחו של סטאלין

רוב התיקונות ממוקדות עתה בסיפור ההצלחה העכשווי של הסוציאליזם האירופי — נשיא צרפת פרנסואה מיטראן. משקיפים צרפתיים סבורים שמיטראן יתערב אישית ב"פרשה, ואף ידרוש מהמפלגה הקומוניסטית הצרפתית ללחוץ על מוסקבה ופראג, להפסיק מייד את מישפטי הראווה ולשחרר את העצורים.

ניקאראגואה:

גנגסטריזם מעצמתי

מבצע הפירטיות האווירית של ארצות-הברית ליד חופי לוב התקבל בישראל בהתלהבות רבה. שליט לוב, מועמר קדאפי, אינו השליט הפופולרי ביותר בישראל, ואפילו טובי הפרשנים נסחפו בצהלה הכללית. איש מהם לא טרח להזכיר, שהאמריקאים יצרו תקדים מסוכן ביותר, מה יקרה אם מחר יתקוף חיל-האוויר הסובייטי מטוסים ישראלים? גנגסטריזם אלים של מעצמת-על המכוון נגד מדינה קטנה הוא פסול באופן עקרוני, וסופו של הרווח השולי יוצא בהפסד חמור הרבה יותר.

"מהפכן אמיתי". אבל במנגואה, בירת ניקאראגואה, ראו בחומרה רבה את התוקפנות האמריקאית. הרומן הקצר בין ושינגטון לסאנדיניסטים נסתיים בשלהי עידן ג'ימי קרטר. הנשיא רונאלד רגן רואה בניקאראגואה קובה נוספת. לכן הטיל על עוזריו להכין תוכנית מפורטת לדהי-סטביליזציה של המשטר הסאנדיניסטי. בימים אלה מתאמנת יחידה מובחרת של אנשי העריץ המודח שגרצח, אנסטסיו סומוסה, ליד מיאמי, פלורידה. 5000 חיילים נוספים, נאמני המשטר המושחת שסולק במהפכה לפני שנתיים, חונים בהונדוראס השכנה, ומבצעים לעיתים תכופות חדירות אלימות לתוך ניקאראגואה. שתי יחידות צבא אלה ממומנות על-ידי מטה הטי-איי במיאמי.

ביותר בגוש המזרחי, ורמת הדיכוי השוררת בה עולה אפילו על זו של רומניה. אינספק שהוסאק זוכה בבירכת הסובייטים, העוקבים בדאגה הולכת וגוברת אחרי "השתרלות הדמוקרטיה" בפולין. בשבוע הבא תחיל בפראג סידרה חדשה של מישפטי-ראווה. 18 מתנגדי המשטר צפויים לעונש-מאסר ארוך כים, בגין אותם סעיפי-אשמה שעליהם נידון באטאק.

הנאשמת העיקרית היא הד"ר אירנה סיקלובה, פסיכרולוגית וסוציולוגית בת 46, שתמכה בהתלהבות במישטר החדשני של אלכסנדר דובצ'ק, שמוגר בפלישה הסובייטית ב-1968. אחרי נפילת דובצ'ק איבדה סיקלובה את משרתה באוניברסיטה, והועסקה במשך שנים ארוכות כעוזרת בית. לפני שנים אחדות זכתה לריהביליטציה חלקית, עבדה בבית-חולים יוקרתי בפראג ואף הגישה תוכנית ייעוץ בטלוויזיה הממלכתית. עם החמרת הקו של הוסאק והגברת מעורבותה בתנועה לזכויות-האדם, הודחה הד"ר סיקלובה מכל תפקידיה. מאז חודש מאי היא עצורה בתנאים קשים, ומשקיפים אירופים צופים שעונשה יהיה חמור במיוחד.

עינויים. חוגים סוציאליסטיים בצרפת, העוקבים בעניין רב אחרי מישפטי-פראג החדשים, מביעים דאגה רבה כשל הנהגת שיטות עינויים בנוסח שנות ה-50, אחד הנאשמים שיועמד החדש לדין הוא הזמר הפופולרי לארי ולאסטימיל טראסנאק (30). אחרי שלושה ימים של חקירה אינטנסיבית סבל טראסנאק מהמתוטטות עצבים מוחלטת. מעדויות מהימנות ביותר מסתבר ש" החוקרים חרכו את כפות ידיו של הזמר בלפיד בוער. גם חברו למעצר, הכומר הקתולי ואצלאר מאלג, בן ה-31, הוכה קשות בכלא.

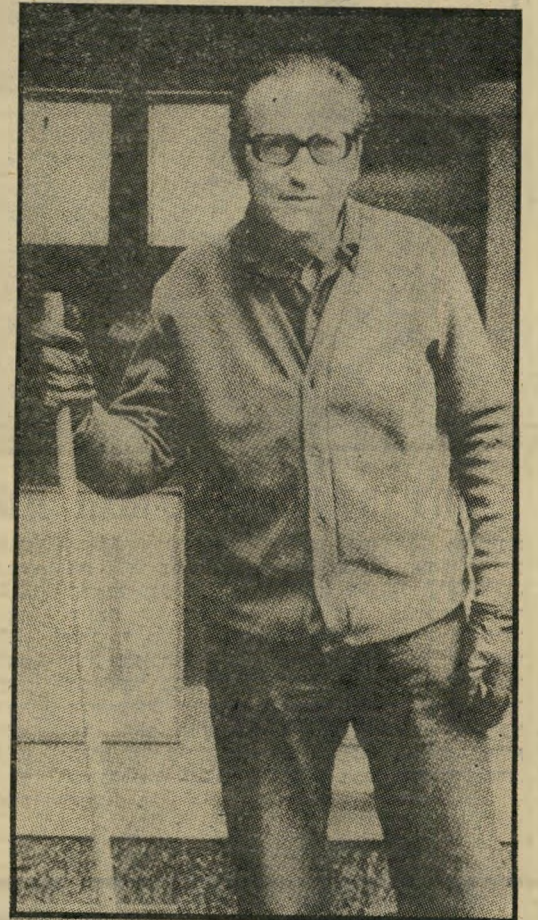
חברי אמנה 77 חוששים מאוד לגורלו של רודולף באטאק, קשריו הענפים עם הפדרציה הבינלאומית לזכויות-האדם, המסונפת לאו"ם, לא יעמדו לו, ככל הנראה. באטאק, הסובל מאסמה כרונית, עומד להישלח לכלא מירוב הידוע לשימצה, בהודעה מיוחדת שפורסמה בווינה על-ידי המכון האוסטרי ליחסים בינלאומיים, קבעו מתנגדי המשטר שבאטאק לא יוכל להחזיק מעמד בכלא מירוב. שבע שנים וחצי בתנאים כאלה, כמוהם כפסקי דין מוות.

אכזבה. פרשת פראג עוררה הדים קשים באירופה, בעיקר בצרפת, מערב-גרמניה ואוסטריה. דוברי הקאנצלר האוסטרי, ברנו קרייסקי, כבר הדליפו לכתבים אמריקאיים ובריטיים, שביקרו המתוכנן של נשיא צ'כוסלובקיה באוסטריה יבוטל. עם זאת מאוכזבים לחמיה-חירות ה"צ'כים מהתגובה המתונה מדי של האינטרנציונאל הסוציאליסטי.

הוא שלח שני מיכתבים. הראשון נועד לשלושה ה"מנהיגים הסוציאליסטים הבולטים באירופה, ברנו קרייסקי וילי בראנדט ואולף פאלמה. השני שוגר לאינטרנציונאל הסוציאליסטי. תוכנם היה זהה: קריאה לעזרה ולתמיכה, והצגת מחויבות ל"דמוקרטיה, סוציאליזם, שיויון, סוללי דריות בינלאומית, ניהול-עצמי בכלכלה, והגדרת עצמית לכל העמים".

המחווה הפשוטה הזה הביא אותו לכס המישפט בעון חתירה נגד המדינה ושיתוף פעולה עם גורמים זרים. הוא נידון לשבע וחצי שנות מאסר במישטר חמור.

הפעם לא מדובר במנהיג תנועת-שחרור עממית בארגנטינה, ואפילו לא בלוחם מחתרת באל-סלוואדור. רודולף באטאק (57), דובר תנועת אמנה 77, חי ופועל

לוחם-חופש רודולף באטאק עינויים בלפיד בוער

בצ'כוסלובקיה 1981, במישטר הקורא לעצמו "סוציאליסטי".

אין המדובר בתופעה בודדת, חריגה. המישטר הסטאליניסטי של גוסטאב הוסאק אחוז חרדה וחלחלה נוכח התפשטות התנועות הדמוקראטיות בפולין, והליברליזציה הפושטת בהונגריה. הוא השליט בארצו טירור המזכיר את שנות החמישים. צ'כוסלובקיה הפכה למדינה הקשוחה

שר-חוזק אלכסנדר היינ

הו"ענתק להונדוראס ואל-סלוואדור

מרכז מסורתי לפעולות-חברתיות אמריקאיות נגד תנועות-שיחור מתקדמות באמריקה הלאטינית. גם צבא הו"נ דוראס וצבא אל-סלוואדור — שניהם בפקוד ימני קיצוני — נהנים מהאיבה של רגן כלפי ניקאראגואה. הסיוע הצבאי הוורם לארצות אלה מועד לשהי מטרת עיקרית: היסול תנועות האופוזיציה המקומיות והמילי-חמה בסאנדיניסטים.

ממשלת ניקאראגואה אינה חוששת במיוחד מעימות צבאי קונבנציונאלי. 40 אלף החיילים ואנשי המיליציה האזרחית יוכלו להרוץ, בקלות יחסית, תוקפנות מעבר לגבול. אבל המצור הכלכלי מתחיל לתת את אותותיו. המעמד הבינוני רוטן על המיסים הכבדים, שנודעו לממן את הרפורמות החברתיות. מנהיג האופוזיציה, אלפונסו רובלו, המנהל רמת-חיים גבוהה ביותר אך מגדיר עצמו כ"מהפכן אמיתי", אמר לעיתונאי האמריקאי פיטר צ'אפמן, ש"הממשלה סטתה מדרך הפלוראליזם. הכלכלה המעורבת ומדיניות-חוזק ניוטרליסטית". אבל רוב העם בניקאראגואה ממשיך לתמוך בסאנדיניסטים. כעיקר זכתה לאהדה התוכנית לביעור הבערות. מכלל 2.5 מיליון תושבי ניקאראגואה נכללים עתה יותר ממיליון כתוכניות-לימודים מגוונות. רוב המורים הם מתנדבים, ולמעשה נערך גיוס כללי של האינטליגנציה כדי לחסל כליל את האנאלפבתיות בניקאראגואה.

שר-הביטחון אריאל שרון מי יתן את ההוראה?

פליסטיין:

רשעות וטמטום

עורכי השבועון הפלסטיני בשפה האנגלית, "אל פג'ר", מתלוננים שהדואר מתנכל למישלוחי-עיתון ניס המגיעים אליהם מחוץ-לארץ. שליחי העיתון בארצות-הברית ובאירופה שולחים להם חבילות ע"י תונים פעמיים בשבוע, "אל פג'ר" לא קיבל מישי-לוהים כאלה מזה חצי שנה.

בעלי העיתון שוקלים פנייה לבית-המישפט. ע"י כוב מישלוחי דואר, המכילים חומר גלוי ולגיטימי, נוגד את המישפט הבינלאומי. כבר עתה ברור שהפרשה עתידה להתפרסם בעיתוני העולם, ולהמיט חרפה נוספת על ישראל.

האם יתן שר-הביטחון החדש, אריאל שרון, הוראה לשים קץ לשערוריה זו?